

สถานการณ์ทั่วไปของอบต.ในปัจจุบัน (ตอนที่ 1)

เรียบเรียงโดย นายตระกูล มีชัย

ผู้อำนวยการพิเศษด้านการวางแผน สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย

ในฉบับ

- ◆ **กำเนิด อบต.**
- ◆ **จำนวน อบต.**
- ◆ **การแบ่งชั้น อบต.**
- ◆ **โครงสร้างการบริหาร อบต.**
- ◆ **อำนาจหน้าที่ของ อบต.**

บทนำ

อบต.เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลตาม พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มูลเหตุสำคัญของการจัดตั้งคือ สถาปนาตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515 มีข้อขัดข้องทางการบริหารคือ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลจึงไม่มีอำนาจกระทำสัญญาหรือนิติกรรมใด ๆ ต่อบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้ขาดอิสระในการพัฒนาตนเอง ในด้าน

ขอบเขตอำนาจหน้าที่มีจำกัด ไม่ชัดเจน ไม่มีอิสระ รวมถึงมีรายได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาพื้นที่ในเขตตำบล ประกอบกับนโยบายของรัฐบาล ยุคสมัย นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศ

นโยบายกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ควบคู่ไปกับกระแสหลักของโลกที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการปกครองตนเองไปสู่ประชาชน จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดหน่วยการปกครองท้องถิ่น

อบต. มีเจตนารมณ์สำคัญ ที่จะกระจายอำนาจการตัดสินใจ แก่ไขปัญหาของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของ อบต.ด้วย

ระดับล่างสุดของโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินในรูปแบบอบต.

การจัดตั้ง อบต.มีเจตนารมณ์ สำคัญที่จะกระจายอำนาจการตัดสินใจ แก่ไข ปัญหา ของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลให้แก่ องค์กรปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ดำเนินการเอง และเป็น

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการ รวมทั้งร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของ อบต.ด้วย

เกี่ยวกับผู้เขียน

ตระกูล มีชัย จบการศึกษาปริญญาตรี-โท จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบัน ผู้บรรยายพิเศษในการฝึกอบรม อบต. ของสถาบันพระปกเกล้า, อาจารย์พิเศษที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผลงานทางวิชาการ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินและการปกครองท้องถิ่น ติดต่อ สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย โทร. 221-9094

จำนวน อบต.

1. อบต.ได้ถือกำเนิดขึ้นตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2538 จำนวน 617 แห่ง ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2539 จำนวน 2,143 แห่ง ครั้งที่สามเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2539 จำนวน 3,637 แห่ง รวมแล้วมี อบต.กำเนิดขึ้น 6,397 แห่ง คงเหลือสภาตำบลที่ยังไม่ได้ประกาศจัดตั้งเป็น อบต. 567 แห่ง ซึ่งคาดการณ์ว่าภายในปีงบประมาณ 2541 จะจัดตั้งเป็น อบต. ครอบคลุมทั่วประเทศ

2. จังหวัดที่มีอบต. เดิมพื้นที่ทั้งจังหวัดแล้วมีจำนวน 17 จังหวัด คือ กระบี่ ชลบุรี ชัยนาท นครนายก นครปฐม นนทบุรี นราธิวาส ปทุมธานี พังงา พิษณุโลก ภูเก็ต ระยอง ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี และสุราษฎร์ธานี (ดูตาราง : จำแนกชั้น อบต.รายจังหวัด)

“
อบต.ได้ถือกำเนิดขึ้น
ตาม พ.ร.บ.สภา
ตำบลและองค์การ
บริหารส่วนตำบล
พ.ศ. 2537
 ”

3. จังหวัดที่มี อบต.มาก 10 อันดับแรกคือ นครราชสีมา (267 แห่ง) อุบลราชธานี ขอนแก่น ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช อุดรธานี และสุรินทร์ (ดูตาราง : จำแนกชั้น อบต.รายจังหวัด)

ตาราง : จำแนกชั้น อบต.รายจังหวัด (ข้อมูล พฤษภาคม 2540)

จังหวัด	จำนวน อบต. ตามชั้น				
	1	2	3	4	5
กระบี่	-	-	-	-	51
กาญจนบุรี	-	-	5	10	77
กาฬสินธุ์	-	-	-	-	115
กำแพงเพชร	-	-	-	7	68
ขอนแก่น	1	-	5	3	182
จันทบุรี	-	1	1	7	58
ฉะเชิงเทรา	1	3	10	14	62
ชลบุรี	4	5	9	13	45
ชัยนาท	-	-	-	5	46
ชัยภูมิ	-	-	-	4	117
ชุมพร	-	-	2	4	60
เชียงราย	1	-	3	9	103
เชียงใหม่	4	3	7	5	147
ตรัง	-	-	-	-	81
ตราด	-	-	1	-	31
ตาก	-	-	2	1	42
นครนายก	-	2	3	-	35
นครปฐม	2	4	10	11	75
นครพนม	-	-	-	-	9
นครราชสีมา	2	3	10	15	237
นครศรีธรรมราช	-	6	2	9	147
นครสวรรค์	-	-	4	10	111
นนทบุรี	9	5	3	4	16
นราธิวาส	-	-	-	1	74
น่าน	-	-	-	-	69
บุรีรัมย์	-	-	1	2	172
ปทุมธานี	16	5	10	5	16
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	5	10	28
ปราจีนบุรี	-	-	2	8	51
ปัตตานี	-	-	2	1	84
พระนครศรีอยุธยา	6	-	4	6	113
พังงา	-	-	-	3	43
พิจิตร	-	-	-	-	63
พิจิตร	-	-	-	3	78
พิษณุโลก	-	-	5	10	75
เพชรบุรี	-	-	1	2	50
เพชรบูรณ์	-	-	1	11	98
แพร่	-	-	-	-	62
พะเยา	-	-	1	-	51
ภูเก็ต	2	4	6	-	-
มหาสารคาม	-	-	-	-	126
มุกดาหาร	-	-	-	-	42
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	-	29
ยโสธร	-	-	-	2	74
ยะลา	1	-	-	1	51

ตาราง : จำแนกชั้น อบต.รายจังหวัด (ข้อมูล พฤษภาคม 2540)

จังหวัด	จำนวน อบต. ตามชั้น				
	1	2	3	4	5
ร้อยเอ็ด	-	1	-	1	175
ระนอง	-	1	1	-	24
ระยอง	4	2	8	11	29
ราชบุรี	-	-	6	8	79
ลพบุรี	-	2	6	7	93
ลำปาง	-	1	1	2	84
ลำพูน	-	-	2	5	31
เลย	-	-	-	2	68
ศรีสะเกษ	-	-	-	-	184
สกลนคร	-	-	-	-	119
สงขลา	6	3	5	15	92
สตูล	-	1	-	-	28
สมุทรปราการ	10	4	5	5	7
สมุทรสงคราม	-	-	2	1	30
สมุทรสาคร	10	3	3	2	13
สระแก้ว	-	-	-	5	52
สระบุรี	-	2	6	11	84
สิงห์บุรี	-	-	-	-	37
สุโขทัย	-	-	1	2	74
สุพรรณบุรี	-	-	3	7	96
สุราษฎร์ธานี	-	-	1	4	114
สุรินทร์	-	-	-	-	148
หนองคาย	-	-	1	-	98
หนองบัวลำภู	-	-	-	-	54
อ่างทอง	-	-	-	3	44
อุดรธานี	-	-	-	6	144
อุดรดิตถ์	-	-	-	1	62
อุทัยธานี	-	-	-	-	38
อุบลราชธานี	1	1	-	1	207
อำนาจเจริญ	-	-	-	-	50
รวม	80	62	166	297	5,792

ที่มา : ประมวลจาก กองราชการส่วนตำบล, กรมการปกครอง, ข้อมูลสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2540

การแบ่งชั้น อบต.

ชั้น อบต.	เกณฑ์รายได้	จำนวนพนักงานส่วนตำบล	จำนวน อบต.
1	20 ล้านบาท ขึ้นไป	21	80
2	12 - 20 ล้านบาท	12	62
3	6 - 12 ล้านบาท	6	166
4	3 - 6 ล้านบาท	4	297
5	ไม่เกิน 3 ล้านบาท	3	5,792

สถานการณ์ทั่วไปของอบต.ในปัจจุบัน (ตอนที่ 1)

4. จังหวัดที่มี อบต.น้อย 10 อันดับแรกคือ ภูเก็ต (13 แห่ง) ระนอง แม่ฮ่องสอน สตูล สมุทรปราการ สมุทรสาคร ตรัง สมุทรสงคราม นนทบุรี และสิงห์บุรี (ดูตาราง : จำแนกชั้น อบต. รายจังหวัด)

“จังหวัดที่มีอบต.มาก 10 อันดับแรก คือ นครราชสีมา (267 แห่ง) อุบลราชธานี ขอนแก่น ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช อุดรธานี และ สุรินทร์ ”

อำนาจหน้าที่ของ อบต.

1. อบต.มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

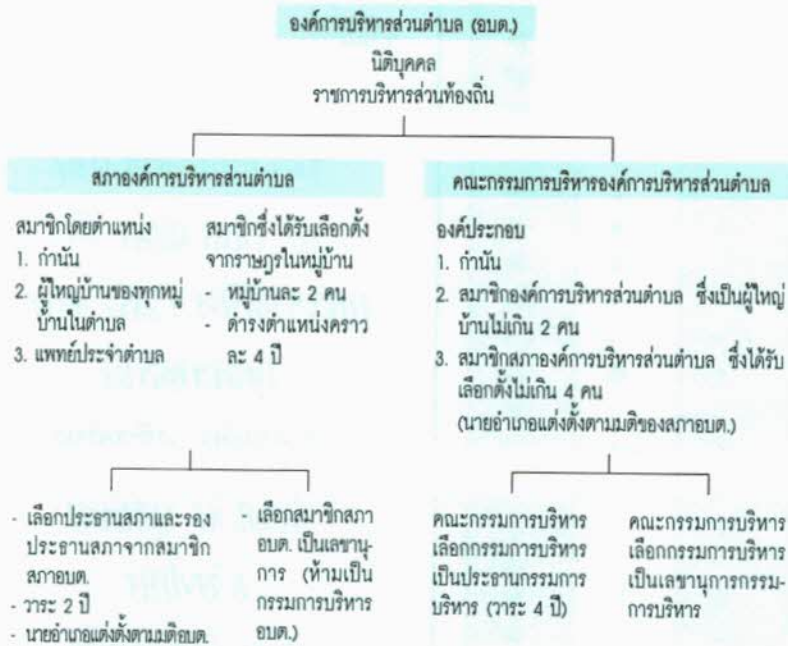
2. หน้าที่ที่ต้องทำ ในเขต อบต. ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

สถานการณ์

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ คณะกรรมการบริหารส่วนตำบล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยปรากฏรายละเอียดในแผนภูมิ

แผนภูมิ : แสดงโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างการบริหาร อบต.

อบต. ชั้น 1 แบ่งโครงสร้างการบริหารเป็น 1 สำนัก 3 ส่วน คือ

1. สำนักปลัด อบต. มีงานธุรการและงานนิติการ กรอบอัตราพนักงานส่วนตำบล 5 อัตรา

2. ส่วนการคลัง มีงานงบประมาณงานจัดเก็บรายได้ และงานการเงินและบัญชี กรอบอัตราพนักงานส่วนตำบล 6 อัตรา

3. ส่วนโยธา มีงานโยธา กรอบอัตราพนักงานส่วนตำบล 4 อัตรา

4. ส่วนสาธารณสุข มีงานสาธารณสุขและงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ กรอบอัตราพนักงานส่วนตำบล 4 อัตรา

อบต. ชั้น 2 - ชั้น 5 แบ่งโครงสร้างการบริหารเช่นเดียวกับ อบต. ชั้น 1 แต่ไม่มีส่วนสาธารณสุข สำหรับกรอบอัตราพนักงานส่วนตำบลเป็นไปตามชั้นของอบต.

ครอบครัว

- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณณะของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ หรือท่าข้าม

(11) กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์

4. อำนาจหน้าที่ของ อบต.ตาม ข้อ 1 - ข้อ 3 ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ หรือหน่วยงานของรัฐที่จะดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้ อบต. ทราบล่วงหน้า หากอบต.มีความเห็นใด ๆ ต่อการดำเนินกิจการดังกล่าวให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐนำไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

5. อบต. มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่เป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

6. อบต. อาจออกข้อบังคับตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ของ อบต. จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนได้ไม่เกิน 500 บาท

7. อำนาจหน้าที่ของ อบต.ตามกฎหมายอื่น ๆ ในฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น เช่น พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มีอำนาจอนุญาต-ไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลง การใช้อาคาร หรือ พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูล มูลฝอย, สุขลักษณะของอาคาร, เหตุรำคาญ, ควบคุมการเลี้ยงสัตว์-ปล่อยปลา และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ▲

- (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - (8) ปฏิบัติราชการอื่นตามที่ทางราชการอื่นมอบหมาย
3. อาจจัดทำกิจการ ในเขตอบต. ดังต่อไปนี้

(1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมใน

จัดพิมพ์โดย : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข บรรณาธิการ : นพ.ชูชัย ศุภวงศ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวจิตติ รัตนทร์
อาคาร 3 ชั้น 5 ตึกกรมสุขภาพจิต ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 10110

สถานการณ์ทั่วไปของอบต.ในปัจจุบัน (ตอนที่ 2)

เรียบเรียงโดย นายตระกูล มีชัย

ผู้อำนวยการพิเศษด้านการวางแผน สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย

ในฉบับ

- ◆ **แหล่งรายได้ อบต.**
- ◆ **การจัดสรรงบประมาณของ อบต.**
- ◆ **ปัญหาอุปสรรคในการบริหารของ อบต.**

แหล่งรายได้ อบต.

1. ภาษีอากร : ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ ภาษีสุรา และสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่มกับภาษีธุรกิจเฉพาะ (อยู่ระหว่างการแก้กฎหมาย) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
2. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน
3. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
4. รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ : อกรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอุดหนุนจากกรมป่าไม้และอุทยานแห่งชาติ

5. รายได้จากค่าภาคหลวงแร่ (ร้อยละ 30) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม (ร้อยละ 20)

6. ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายต่างๆ เช่น ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งอบต.ต้องออกข้อบังคับก่อน จึงจะสามารถจัดเก็บได้

จังหวัดที่ อบต. ได้รับค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินสูงสุด คือ จังหวัดสมุทรปราการ 583.6 ล้านบาท รองลงมา ก็คือ จังหวัดปทุมธานี 482.7 ล้านบาท จังหวัดนนทบุรี 299.8 ล้านบาท ตามลำดับ

จากแหล่งรายได้ทั้ง 6 แห่งของ อบต. นั้น รายได้ของ อบต.ที่อยู่ในเขตเมือง เขตที่อยู่อาศัย (บ้านจัดสรร) เขตธุรกิจ เขตอุตสาหกรรม เขตท่องเที่ยว จะมีรายได้หลักมาจากค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 อบต. 2,760 แห่งทั่วประเทศ (ประกาศจัดตั้งปี พ.ศ. 2538 และปี พ.ศ. 2539) ได้รับค่าธรรมเนียม

เกี่ยวกับผู้เขียน

ตระกูล มีชัย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี-โท จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบัน ผู้บรรยายพิเศษในการฝึกอบรม อบต. ของสถาบันพระปกเกล้า, อาจารย์พิเศษที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผลงานทางวิชาการ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินและการปกครองท้องถิ่น ติดต่อ สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย โทร. 221-9094

“อบต. ที่อยู่ในเขตเมือง
จะมีรายได้หลักมาจากค่า
ธรรมเนียม
จดทะเบียนสิทธิและ
นิติกรรมตามประมวล
กฎหมายที่ดิน ”

จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม รวม
4,576.4 ล้านบาท

จังหวัดที่ อบต. ได้รับค่า
ธรรมเนียมสูงสุด 10 จังหวัดคือ
จังหวัดสมุทรปราการ 583.6 ล้านบาท
รองมาจังหวัดปทุมธานี 482.7 ล้านบาท

จังหวัดนนทบุรี 299.8 ล้านบาท
จังหวัดสมุทรสาคร 243.3 ล้านบาท
จังหวัดนครปฐม 213.6 ล้านบาท
จังหวัดสงขลา 209.9 ล้านบาท
จังหวัดชลบุรี 194.5 ล้านบาท
จังหวัดนครราชสีมา 168.4 ล้านบาท

ตาราง : อบต.ที่มีรายได้สูงสุด 30 ลำดับแรกในปีงบประมาณ 2539

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	อบต.	รายได้			รายจ่าย		
		รวม	เฉพาะภาษี อากร	เฉพาะค่า ธรรมเนียม	รวม	ประจำ	พัฒนา
สมุทรปราการ	บางพลีใหญ่	170,506	16,322	150,597	144,645	15,106	129,539
สมุทรปราการ	บางแก้ว	135,794	14,008	108,426	98,569	8,751	89,818
สมุทรปราการ	บางไฉลง	116,002	14,083	99,284	73,896	6,342	67,554
สงขลา	เสารูปช้าง	113,668	5,469	90,187	30,837	20,711	10,126
ปทุมธานี	คูคต	106,958	5,726	96,448	64,147	2,256	61,891
สมุทรปราการ	บางเสาธง	93,174	11,727	63,755	41,827	8,870	32,957
สมุทรปราการ	บางปลา	73,493	7,063	64,067	54,192	5,165	49,027
สมุทรปราการ	ราชาเทวะ	72,220	10,436	59,327	54,073	8,816	45,257
นนทบุรี	บางบัวทอง	60,102	4,172	52,945	39,649	2,872	36,777
ชลบุรี	หนองปรือ	59,113	4,202	52,558	48,425	15,904	32,521
สมุทรปราการ	บางเมือง	57,221	7,275	47,586	29,832	621	29,211
สมุทรสาคร	ท่าทราย	65,675	11,679	39,979	34,362	2,561	31,801
สมุทรปราการ	บางป่อ	54,232	4,031	29,151	46,553	6,054	40,499
นนทบุรี	ไทรมา	53,582	2,685	48,512	← ไม่มีข้อมูล →		
ขอนแก่น	เมืองเก่า	52,599	36,102	14,303	45,638	4,023	41,615
สงขลา	คอหงษ์	51,852	7,493	43,027	33,997	1,914	32,083
สมุทรสาคร	โคกขาม	51,235	4,655	43,941	9,107	1,584	7,523
ปทุมธานี	หลักหก	49,651	3,872	43,608	25,651	1,206	24,445
สมุทรสาคร	คอกกระบือ	47,989	7,646	37,682	15,353	1,560	13,793
ปทุมธานี	ลาดสวาย	45,750	6,715	33,522	27,747	3,979	23,768
สงขลา	ควนลัง	45,477	6,640	36,736	36,250	1,811	34,439

จังหวัด	อบต.	รายได้			รายจ่าย		
		รวม	เฉพาะภาษี อากร	เฉพาะค่า ธรรมเนียม	รวม	ประจำ	พัฒนา
สมุทรสาคร	สวนหลวง	44,407	9,295	32,788	18,650	2,409	16,241
ปทุมธานี	บางกะดี	42,940	18,591	8,731	28,026	3,245	24,781
ปทุมธานี	บึงยี่โถ	42,544	15,175	23,613	23,505	2,532	20,973
ปทุมธานี	บางคูวัด	42,475	18,334	18,785	38,670	3,429	35,241
สงขลา	ท่าช้าง	41,951	3,157	38,839	9,558	3,237	6,321
ปทุมธานี	บึงคำพร้อย	41,091	1,823	37,385	11,237	1,361	9,876
นนทบุรี	เสาธงหิน	40,033	3,875	33,238	10,879	3,930	6,949
นครปฐม	ไร่ขิง	39,324	4,926	32,277	23,970	4,758	19,212
สมุทรสาคร	คลองมะเดื่อ	38,388	8,534	27,619	22,622	6,958	15,664

“จังหวัดที่ อบต. มีรายได้จากค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมต่ำสุด 10 จังหวัด คือ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดนครพนม จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดน่าน จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดตรัง”

การจัดสรรงบประมาณของ อบต.

ปีงบประมาณ 2539 อบต. ส่วนมากจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องต่อไปนี้

1. ก่อสร้างถนน (คอนกรีตเสริมเหล็ก, ลาดยาง, ลูกรัง) และซ่อมแซมถนน
2. ก่อสร้างท่อระบายน้ำ - ทางระบายน้ำ
3. ก่อสร้างสะพาน และทางเดินเท้า
4. ก่อสร้างระบบประปา และแหล่งน้ำ
5. ซ่อมรถบรรทุกขยะ - ซ้อมที่ดินกำจัดขยะ
6. ซ่อมรถบรรทุกน้ำ - ซ่อมรถดับเพลิง - เครื่องมือดับเพลิง
7. อุดหนุนขยายเขตไฟฟ้า - ประปา - อุดหนุนกิจการอำเภอ

จังหวัดเชียงใหม่ 163.9 ล้านบาท และจังหวัดฉะเชิงเทรา 151.1 ล้านบาท จังหวัดที่ อบต. มีรายได้จากค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมต่ำสุด 10 จังหวัดคือ จังหวัดมุกดาหาร 0.5 ล้านบาท จังหวัดหนองบัวลำภู 0.6 ล้านบาท จังหวัดกาฬสินธุ์ 1.5 ล้านบาท จังหวัดนคร-

พนม 1.5 ล้านบาท จังหวัดแม่ฮ่องสอน 1.5 ล้านบาท จังหวัดศรีสะเกษ 1.9 ล้านบาท จังหวัดน่าน 2.6 ล้านบาท จังหวัดอุทัยธานี 2.6 ล้านบาท จังหวัดมหาสารคาม 3.1 ล้านบาท และจังหวัดตรัง 3.4 ล้านบาท

ปัญหาอุปสรรคในการบริหารของ อบต.

สาเหตุของปัญหา

มาก	ไม่	ขัดแย้ง	ความหวัง	บริหาร
<ul style="list-style-type: none"> ● พื้นที่มาก ● ประชากรมาก ● ผลประโยชน์มาก ● ปัญหามาก 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่รู้หน้าที่ ● ไม่เข้าใจบทบาท ● ไม่ชัดเจนสถานะ ● ไม่เคยชินการบริการ ● ราชการไม่ดูแลช่วยเหลือ ● ไม่มีกฎหมายระเบียบ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้นำขัดแย้ง ● ขัดแย้งกับราชการ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนตั้งความหวังสูงต่อบริการสาธารณะ ● ส่วนราชการหวังให้ทำกิจการสาธารณะสูง 	<ul style="list-style-type: none"> ● บริหารแบบชาวบ้าน ● บริหารแบบอำนาจนิยม ● บริหารไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ● บริหารโดดเดี่ยว ● บริหารแบบไม่ได้บริหาร ● บริหารตามใจตัวเอง

ลักษณะของปัญหา

ปัญหาจากประชาชน	ปัญหาจาก อบต.	ปัญหากฎหมาย-ระเบียบปฏิบัติ	ปัญหาจากหน่วยราชการ
<ol style="list-style-type: none"> (1) ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของ อบต. ไม่รู้สึกว่ามีอำนาจควบคุมการทำงานของ อบต. (2) คาดหวังเรื่องเรียกร้อง อบต. ให้ทำกิจการต่าง ๆ มาก โดยไม่ดูข้อจำกัดด้านงบประมาณของ อบต. (3) ต้องการให้ อบต. จัดสรรงบประมาณพัฒนาหมู่บ้านตนเอง (4) ไม่เข้าใจขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ และการหารายได้ (5) ไม่เข้าร่วมกิจกรรม อบต. ด้านการเสนอความเห็น ตรวจสอบการปฏิบัติงาน 	<ol style="list-style-type: none"> (1) สมาชิกสภา อบต. ไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ (2) ความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภา อบต. เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของ อบต. (3) อบต. ส่วนมาก (ชั้น 5) รายได้ไม่เพียงพอต่อการบริหาร อบต. ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนและงบประมาณถูกใช้จ่ายในงบประจำด้านเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ-ครุภัณฑ์สำนักงานสูง (4) คณะกรรมการบริหาร ขาดทักษะในการบริหารหน่วยการปกครองท้องถิ่น (5) พนักงานส่วนตำบลขัดแย้งคณะกรรมการบริหาร กรณีบรรจุใหม่ขาดประสบการณ์ ความรู้ในกฎระเบียบ และการบริหาร 	<ol style="list-style-type: none"> (1) กฎหมาย - ระเบียบปฏิบัติมีมาก ยุ่งยาก ซับซ้อน สมาชิก อบต. และคณะกรรมการบริหารไม่สามารถสร้างความเข้าใจกับกฎระเบียบต่าง ๆ ได้ (2) ขาดคู่มืออธิบายกฎระเบียบปฏิบัติอย่างง่าย ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> (1) บางพื้นที่ควบคุมมากกว่ากำกับแนะนำ (2) บางพื้นที่แสวงประโยชน์ร่วมกับคณะกรรมการบริหาร (3) บางพื้นที่ละเลยไม่สนใจเป็นพี่เลี้ยงแนะนำการบริหารต่อ อบต.

จัดพิมพ์โดย : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข บรรณาธิการ : นพ.ชูชัย ศุภวงศ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวจิตลวี รัตนภัทร
 อาคาร 3 ชั้น 5 ตึกกรมสุขภาพจิต ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 10110